

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
OŚRODEK BADAŃ NAD KULTURĄ
PÓŻNEGO ANTYKU I WCZESNEGO ŚREDNIOWIECZA

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

TOM 65

WROCLAW 2017

Redaktor – Editor
BOGUSŁAW GEDIGA

Zastępca Redaktora – Deputy Editor
JUSTYNA KOLENDA

Sekretarz Redakcji – Editorial secretary
MAŁGORZATA MARKIEWICZ

Członkowie Komitetu Redakcyjnego – Editorial Committee members
INES BEILKE-VOIGT, ANDRZEJ BUKO, LUBOŠ JIRÁŇ, PAVEL KOUŘIL, JANUSZ KRUK,
JERZY MAIK, CAROLA METZNER-NEBELSICK, DANUTA MINTA-TWORZOWSKA,
ROMUALD SCHILD, BIBA TERŽAN, HENRYK THRANE

Redaktor techniczny – Technical Editor
JAROSŁAW MICHALAK

Tłumacz – Translator
EWELINA KOWALCZYK

EDITORIAL OFFICE: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk
Ośrodek Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza
ul. Więzienna 6; 50-118 Wrocław
Phone: +48-71 344 16 08; Fax: +48-71 344 33 52
e-mail: bge@arch.pan.wroc.pl; boguslaw.gediga@gmail.com
przeglad.archeologiczny@gmail.com

Na okładkach i stronie tytułowej wykorzystano fragmenty rycin ze stron 100 oraz 110
niniejszego tomu „Przeglądu Archeologicznego”.

„Przegląd Archeologiczny” is indexed in: ERIH PLUS – European Reference Index for the Humanities
and Social Sciences, CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities,
ICI – Index Copernicus International.

DOI: 10.23858/PA65.2017

© Copyright by Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic
or mechanical, including photocopy, recording or any information storage and retrieval system,
without permission from the copyright owner.

PL ISSN 0079-7138

Wydawnictwo Instytutu Archeologii i Etnologii PAN
Ośrodek Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza

Nakład: 250 egz.

Druk i oprawa:
Partner Poligrafia
ul. Zwycięstwa 10; 15-703 Białystok

SPIS TREŚCI – CONTENTS

ARTYKUŁY – ARTICLES

Jerzy MAIK, Wstęp	5
Marta MŁYNARSKA-KALETYNOWA, Założenia i pytania badawcze programu badań milenijnych	7
<i>Objectives and research questions of the millennial studies</i>	11
Adrianna SZCZERBA, Powołanie Kierownictwa Badań nad Początkami Państwa Polskiego	13
<i>Establishing the Department for Studies on the Origins of the Polish State</i>	17
Karin REICHENBACH, The Research Program on the Beginnings of the Polish State between Polish Western Thought and Historical Materialism: Structural Developments and Political Reorientation	19
Bogusław GEDIGA, Doświadczenia metodyczne i metodologiczne badań milenijnych oraz ich rola społeczna	35
<i>Methodical and methodological advances of the millennial studies and their social role</i>	42
Arkadiusz MARCINIAK, Stanisław TABACZYŃSKI, Geneza i rozwój nierówności społecznych w paradygmatach badawczych archeologii. Zarys problematyki	45
<i>The emergence and development of social inequality in archaeological research paradigms. An outline</i>	51
Stanisław SUCHODOLSKI, Mateusz BOGUCKI, Inwentaryzacja wczesnośredniowiecznych znalezisk pieniądza kruszcowego w Polsce	53
<i>Cataloging the Early Medieval Silver Hoards and Coins from Poland</i>	66
Maria DEKÓWNA, Badania nad początkami szklarstwa i wyrobami szklanymi na ziemiach polskich: problemy i metody badań. Zarys	69
<i>Studies on the origins of glassmaking and glassware in Poland: an outline of problems and research methods</i>	87
Tadeusz BARANOWSKI, Dwie rocznice w Kaliszu (1960-1966): Osiemnaście Wieków Kalisza i Tysiąclecie Polski	89
<i>Two anniversaries in Kalisz (1960-1966): Eighteen Centuries of Kalisz and Millennium of Poland</i>	98
Jerzy MAIK, Początki Kościoła w Łęczycy. Badania opactwa i kolegiaty w Tumie pod Łęczycą	99
<i>The beginnings of the Catholic Church in Łęczycza. Excavations of the abbey and the collegiate church in Tum</i>	113
Marian RĘBKOWSKI, Badania milenijne na Pomorzu Zachodnim. Przebieg, znaczenie, skutki	117
<i>Millennial studies in Pomerania. Course, significance, effects</i>	130
Jerzy KMIECIŃSKI, Gdańsk – geneza średniowiecznego miasta i portu. Wyniki badań milenijnych	133
<i>Gdańsk – the origins of the medieval town and harbour. The results of the millennial studies</i>	149
Michał KARA, Polish Archaeology in the ‘Millennium’ Research on the Early Polish State, with Particular Emphasis on the Poznań Research Centre. Major Research Paradigms	151
Bartłomiej Szymon SZMONIEWSKI, Piotr WŁODARCZAK, Badania wielkich grodów zachodniomałopolskich przeprowadzone przez małopolskich archeologów Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN: próba podsumowania oraz obecne perspektywy	169
<i>Investigations of the Great Hillforts from the western Lesser Poland conducted by archaeologists from the Institute of the History of Material Culture PAS: an attempt to summarize and current perspectives</i>	184

Andrzej BUKO, Badania milenijne Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Sandomierzu i na ziemi sandomierskiej	187
<i>Millennial studies carried out by the Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Sciences in Sandomierz and the Sandomierz region</i>	198
Marcin WOŁOSZYN, Zaraz po wojnie: z historii badań nad poganiczem polsko-ruskim w latach 1945-1956 (ze szczególnym uwzględnieniem Grodów Czerwieńskich)	199
<i>Right after the war: on the history of studies on the Polish-early Rus' borderland conducted in 1945-1956 (with emphasis on so-called Cherven' Towns)</i>	222
Maciej TRZECIECKI, Płock, Czersk i Radom – badania „milenijne” i prace weryfikacyjne	225
<i>Płock, Czersk and Radom – the “millennial” studies and verification research</i>	238
Justyna KOLENDA, Agnieszka SEIDEL-GRZESIŃSKA, Frühmittelalterliche Burgwälle des ehemaligen Kreises Militsch-Trachenberg im Lichte der archivalischen und kartographischen Quellen vom 16. bis zum Beginn des 20. Jahrhunderts	241
 RECENZJE – REVIEWS	
Jiří Macháček, Petr Dresler, Renáta Přichystalová, Vladimír Sládek, <i>Břeclav-Pohansko VII. Kostelní pohřebiště na Severovýchodním předhradí</i> (Justyna Kolenda)	273
 KRONIKA – CHRONICLE	
Prof. dr Bernhard Hänsel 24 maja 1937 – 1 kwietnia 2017 (Bogusław Gediga)	281